

2 Forberedelse til dansk

2.2. Model for hjemmeforberedelse

Præsentation

Opgaven har til formål at indøve en generel model, som kan anvendes til hjemmeforberedelse af fiktive tekster.

Tekst

Naja Marie Aidt: "Kvinden i baren", off. i novellesamlingen *Bavian*, Gyldendal 2006 (her gengivet efter netsiden *Potentielle Klassikere* (www.potklass.dsl.dk)).

Opgave

1. Anvend den generelle model for hjemmeforberedelse, der er optrykt side 15-16 i *Dansk i Grundforløbet* til at arbejde med teksten:
  - a. Gennemlæs teksten for at sikre den umiddelbare forståelse f.eks. ved at slå svære ord op og få et første overblik over teksten.
Vær bl.a. opmærksom på, hvilken type af tekst der er tale om, hvilken genre teksten tilhører, og hvem teksten henvender sig til.
  - b. Tekstbearbejdning
Her understreges nøgleordene i teksten, særlige stilistiske virkemidler registreres, tekstens særlige fortælleforhold og stil fastlægges, tekstens komposition undersøges osv.
De forskellige iagttagelser munder ud i en foreløbig teori om tekstens holdning, budskab eller tema.
  - c. Perspektivering
Her overvejes, hvilken pædagogisk sammenhæng teksten indgår i, ligesom det overvejes, hvordan tekstens stil, indhold eller holdning har sammenhæng med andre tekster, der er arbejdet med i undervisningen.

2 Forberedelse til dansk

Tekst

Naja Marie Aidt: *Kvinden i baren*

Jeg har ikke set hende komme ind, men pludselig er hun der. Hun skrider op ad det bonede gulv med sine tunge støvler. Hun er langbenet. Det er det første jeg lægger mærke til. Jeg sidder og drikker kaffe, det er lørdag eftermiddag, jeg sidder og betragter tilfældige mennesker; jeg havde et ærinde i kvarteret, jeg skulle bare hente noget rensesøj, men så købte jeg også en buket tulipaner, et sukkerbrød og en vandmelon. Mit barnebarn kommer på besøg i morgen. Jeg har gået rundt i byen i flere timer, jeg er kold og træt i benene. Det er rart at sidde her mens det mørkner derude, jeg har altid godt kunnet lide restauranten. Den er stor, her er højt til loftet, hvide duge og dårlig akustik. En kæmpe stor spisesal. Folk sidder over sene frokoster, andre drikker bare vin eller cocktails, bag ved mig leger et par børn med et lille tog under bordet. Her er en behagelig atmosfære. Jeg læner mig afslappet tilbage og nyder synet af den unge kvinde. Hun står i baren nu. Hun er høj og rank, hendes hals er lang og hvid. Det er sidst i november. I morges tænkte jeg på, hvor lang tid siden det er, at muren faldt. Jeg tænkte på, hvor hurtigt tiden går. Alligevel er der sket så meget. Nu bliver gadelygterne tændt. Det ser ud til, at det er begyndt at regne.

Jeg kan godt lide at se på andre mennesker. Og hun er bemærkelsesværdig. Hendes isse er næsten skaldet, det kan ikke være længe siden hun blev raget, håret er bare en fin, mørk skygge. Hun drikker forsigtigt af et lille glas, noget stærkt, cognac måske, eller whisky; jeg kan ikke afgøre det herfra. Der er noget ved hende som minder mig om et ungt dyr, en hind, måske, samme årvågne nervøsitet. Hun er klædt i en habit som både er elegant og lidt for stor. Den er grågrøn, brunlig, som mudder og vissent græs. Jeg får pludselig lyst til at røre ved hendes hals. En hel masse løber gennem mit hoved: Jeg tænker på vadsække, på min barndom, på soldaternes uniformer og på min mor der, langt senere, står foran vores hus lidt uden for Leipzig; det er pudset op med tyk mørtel og har netop denne farve, så typisk for østtyske bygninger; grågrøn, brunlig. Min mor smiler. Hun har en rød kjole på. Mine tanker flyver. Jeg ser på kvinden i baren, dette menneske, denne skabning, jeg kan ikke få øjnene fra hende. Nu dvæler jeg ved hendes store, kødfulde hænder. Jeg forestiller mig at hun har en dyb, sensuel stemme. Regnen er taget til derude, den pisker mod de store ruder og jeg bemærker at dørene ustandseligt åbnes nu. Gennemblødte mennesker træder ind og venter utålmodigt på at få anvist et bord. De ryster deres paraplyer, børster overtøjet af med hænderne og forsøger at bringe orden i håret. Så vender hun sig halvt. Nu kan jeg se hendes ansigt. Det er blegt. Hendes øjne er store og mørke, hun er voldsomt sminket med sort og brunt. Jeg tænker: dramatisk, men smagfuldt. Hun holder øje med dørene, og jeg kan slet ikke slippe det ansigt. Det er et fantastisk ansigt. Meget udtryksfuldt, næsten teatralisk. Hun holder øje med dørene. Måske venter hun på nogen. Hun ryger og lader en hånd fare over sin isse. Hun ser på sit ur. Hun tømmer sit glas og kaster hovedet bagover for at få de sidste dråber med. Idet hun stiller glasset fra sig, lyser hun op i et smil.

2 Forberedelse til dansk

Jeg drejer hovedet, for at se hvem hun smiler til. Han nikker og smiler tilbage, løfter kejtet hånden til en hilsen. Hans briller er duggede. Han kommer gående tæt forbi mig; nu er han helt henne ved hende. De kysser ganske let hinandens kinder. Han taler kort med en tjener, som viser dem hen til et bord. Han ryster sin frakke og hænger den over stoleryggen. Jeg tænker pludselig på roser. Jeg trækker vejret dybt ind gennem næsen og kan næsten lugte den tunge, parfumerede duft. Jeg lukker øjnene og tænker på alt det der ligger forud for den duft, forårets knopskydning, bladlus og biller, hedebølge, sommerregn. Og så, endelig, blomsterne, der svulmer og folder sig ud. Jeg ved ikke hvorfor, men jeg tænker på roser, på marker fulde af roser; endeløse rosenmarker, hvide og røde og gule. Da jeg åbner øjnene igen, har de sat sig over for hinanden og er i gang med at studere menukortet. Lidt efter bestiller han. Hun piller nervøst ved sin serviet. Hendes øjne slipper ham ikke et sekund. Jeg børster nogle krummer ned på gulvet. Og så begynder han at tale, indtrængende og længe.

Det er hele tiden ham, der taler. Hun smiler og hendes øjne glider som kærtegn over ham: Hans ansigt, hans hænder, hans bryst. Hun stråler. Pludselig er det, som om jeg ingenting kan se. Jeg virrer med hovedet. Lidt efter kommer mit syn tilbage. Han taler og taler, læner sig frem, læner sig tilbage, munden går, han gestikulerer, tager brillerne af, tager dem på igen og springer så pludselig op og går mod trappen til toiletterne. Hans røv er bred i fløjlsbukserne. Han har lædervesten over skjorten. Hans briller lyner et øjeblik, men jeg kan ikke afgøre, hvilken lyskilde der rammer dem. Han forsvinder ned ad trapperne. Hun kigger længselsfuldt efter ham. Så giver hun sig til at rive servietten i små bitte stykker. Lidt efter kommer en tjener med te. Der er også croissanter og suppe og æg. Hun samler papirstumperne i hånden og lader dem dale ned over bordet. Et underligt stift smil blotter hendes fortænder, som viser sig at være adskilt af et stort mellemrum.

Suppen er til ham. Det er ægget åbenbart også. Han spiser grådigt mens hun ryger, han taler mens han spiser, hun ser beundrende på ham og den hånd hun ikke ryger med, nærmer sig nu hans arm, hans albue, men hun rører ikke ved den, hendes hånd standser og ligger stille på dugen om hans albues runding, som om hun vil gribe den, som om hendes hånd ligger på lur. Mit syn svigter igen. Øjnene brænder og svier. Jeg gnider dem hårdt, kører knoerne rundt og rundt. Lidt efter forekommer det mig, at parret til højre for mig også har lagt mærke til dem. Det er jeg ret sikker på. Kvinden hvisker noget til sin mand.

Jeg ser, at hans ryg runder i vesten. Jeg ser hans ansigt i profil; den svage kontur af hans hage, der næsten er forsvundet med alderen. Så bøjer hun sig frem og kysser ham varsomt på kinden. Han griber hendes hånd og knuger den. Deres hænder folder sig i hinanden og hviler nu roligt på den hvide dug. Jeg mærker smagen af blod. Jeg har vist bidt mig i læben. Jeg får fat på et stykke kød med tungen. Jeg spytter det ud i servietten. Det bløder overraskende kraftigt. Jeg opdager hvor mørkt det er nu. Regnen er stilnet af. Det er lørdag. Udenfor lyser kranerne. Jeg kommer i tanke om noget jeg har læst et sted: „Berlin er et sår der ikke længere bløder, men et sår der stadig kan krad-

2 Forberedelse til dansk

ses i." Jeg bliver rasende over, hvor rædselsfuldt patetisk det er. Jeg virrer med hovedet. Jeg lyner min taske op. Sukkerbrødet dufter gennemtrængende af vanilje. Jeg føler febrilsk efter penge og nøgler. Jeg sætter tasken ned på gulvet. Jeg løfter min tomme kop. Og nu rejser de sig og bevæger sig over det blanke gulv, ind og ud mellem bordene. Hendes støvler larmer. Hun er virkelig høj. Han noget mindre og ludende, det forekommer mig, at han slæber den ene fod en anelse efter sig. Jeg ser hans venstre øre tydeligt. Jeg føler ømhed for øret. Han skubber døren op, hun glider forbi ham. Jeg samler hurtigt mine ting sammen og stiller mig ved vinduet. De går over for rødt. Han lægger sin arm om hendes talje. Han klemmer og trykker med hånden. De standser op under en gadelygte og kysser hinanden. Hun bøjer i lænden og gør sig mindre for at nå hans mund. Han klemmer og trykker og stikker hånden ind under hendes jakke.

Det ser nærmest ud, som om hun gnaver af ham. Hun har rettet ryggen og tager fat om ham og bøjer nakken og lægger hovedet på skrå. Det er et meget langt kys. Han presser hende undervejs op mod husmuren. Det gule lys fra gadelygten falder på dele af deres ansigter. Han ser så lille ud. Vandmelonens er tung i plasticposen, jeg kan næsten ikke holde den mere. Han har åbnet hendes jakke, og nu kysser han hendes hals. Et øjeblik ser det ud som om hun kigger mig lige ind i øjnene, så lægger hun hovedet tilbage. Hun har ikke nogen bluse på under jakken. Jeg får et glimt af huden på hendes mave. Han kysser hendes bryster. Mit ene ben sover. Jeg flytter på foden, men det vil ikke gå væk. En ung mand standser op og stirrer åbenlyst på dem. Det må hun have lagt mærke til, for pludselig trækker hun jakken sammen om sig. Han ser sig forvirret omkring, igen er der noget lys der reflekteres i hans briller. Hun tager fat i hans arm. Den unge mand, der er begyndt at gå, kigger sig flere gange over skulderen. Og så forlader de, tæt omslyngede, Oranienburgerstrasse og skrår over til S-Bahn, Hachescher Markt. Jeg når lige at se at hun leende ser på ham, og at han så lægger hovedet ind mod hendes skulder. Så er de væk.

Mit venstre ben sover, der er en øredøvende larm omkring mig: Skarpe lyde fra metal og porcelæn, højrøstede stemmer; musikken der pludselig trænger igennem. Det er ubehageligt. Jeg skal tisse. Jeg vender mig om, og lokalet ser overvældende stort ud, overalt folk der griner og råber og drikker, folk der stimler sammen ved baren, mens dørene hele tiden går op og i. Plasticposens hank gnaver min hånd. Og der er noget der drysser i mit blik, så det hele bliver så hvidt at det svimler, jeg er ved at styrte eller synke da jeg tager et skridt frem. Er det roser? Er det papir? Min frakke knitrer og hviner som kridt på en tavle, en gennemtrængende lugt af vådt tøj og fugtigt madpapir river i næsen; så pludselig drengen på bagerste række, der altid kastede med småsten; stenen rammer og falder på gulvet; det gibber i mig. Jeg griber ud for ikke at falde og får fat i en mands skulder. Hans ansigt er meget uklart. Han siger vist noget til mig, mens jeg tøvende og langsomt bevæger mig frem mod trappen til underetagen.

Jeg spejler mig. Et ansigt. Rødspættet, furet. Mine øjne. En lyshåret kvinde møder mit blik i spejlet. Her stinker. Min mund, underligt smal. Jeg pøser koldt vand i hovedet. Vandet gør min bluse våd. Så taber jeg vandmelonens. Den triller ud af posen. Der er

2 Forberedelse til dansk

kommet en dyb flænge i den, det røde kød er blottet og sprængt. Den lyshårede samler den op og rækker den frem mod mig. Hun siger et eller andet. Alt er sløret: Et tilsølet billede, ikke af denne verden. Men jeg kan mærke at jeg har taget imod melonen. Kvinden lægger en hånd på min arm. Hun siger noget mere, jeg lukker øjnene og presser melonen ind mod min mave. Igen rosenmarker. Så min brudebuket, som den hænger i døråbningen mellem stuen og køkkenet derhjemme. Jeg ser den ganske tydeligt gennem flimrer og snot. Den er spids og tør. Billedet forsvinder. Jeg tænker på hvordan det mon føles at æde jord.

Pludselig bliver alt helt klart. Jeg smider melonen i skraldespanden og vasker hænder. Jeg åbner min taske og finder et lommeørklæde frem. Den søde duft af duft fra sukkerbrødet er kvalmende. Jeg smider også det ud. Så tager jeg spændet ud af mit hår, reder håret med fingrene, snor det og sætter det op igen. Det står fuldstændig klart, at det er grimt, brillestellet af stål, som han så stædigt holder fast ved. At han havde en anden skjorte på i morges, da jeg gik hjemmefra. Og det står klart at hans hår, der hænger som lange frynser fra hans isse skal sige noget særligt og vigtigt om ham, om hans livsstil, om hans generation. Om os. Det har jeg aldrig tænkt på før. Da jeg endelig sætter mig på toilettet og tisser, er lettelsen helt enorm. På vej ud kaster jeg to mønter i toiletdamens underkop. Hun ser op på mig og smiler skævt. Hun ser ud som om hun har tilbragt alt for mange år nede i mørket, hvor alt det der viser sig, kun er en brøkdæl af alt det der er. Jeg lægger min gule tulipan foran hende på bordet. Så går jeg op og ud i mørket.